

მარტ

საქოველ-კურია ლიტერატურული და მხატვრობითი გაზეობა.

15 სექტემბერი.

გამოცემა

№ 4

კვირა ბით

1865 წელი.

ფასი „ოქტომბერი“-სა

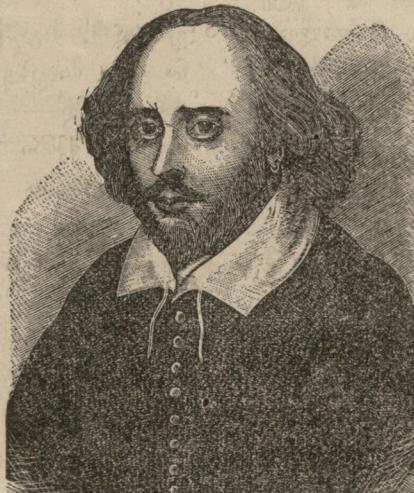
წლით ხუთი (5) მანეთი, ნახევარ წლით სამი (3) მან. უძინებება ნაწილო-ნაწილათ შემოტანა წლის ფასისა: ხელის-მოწერისათან გვ. სამი (3) მანეთი, მასში ერთი (1) მანეთი და მარიამის თვე შეაც ერთი (1) მანეთი.

ცალებები სომერი „ოქტომბერი“ და დარს სამი (3) მაური. ფასი განცხადების: მეორე გვერდზედ სკრიულზე 5 კა. პირველზე 10 კა. მთელ განხსაცნელზე გვერდზე 20 მანეთი, პირველზე 35 მანეთი.

სეღას მოწერა მარცხნი:

თბილისში გრ. ჩარკვიანის წიგნის მაჟაზიაში და „ოქტომბერი“-ს რედაქციაში. ქუთაისში მმ. ჭილა-ჭების წიგნის მაღაზიაში. გურიაში ს. ბათუმის ბიბლიოთან. ოქლავში ა. როსტომის ბიბლიოთან. გარეშე მცხოვრებთათვის ადრესი: თიფლის, რედაქცია „თეატრი“. კორსეპონდენციელი და საზოგადო ნაწერები პირდაპირ „ოქტომბერი“-ს რედაქციაში უნდა გამოიგზავნოს. დაუბეჭისელ წერილებს რეზაქცია ავტორის ვერ დაუბრუნებს.

ჩვენი გაითი

შ ადარე გამწარებულია,
სიცოცხლე მომზეზებია:
რაც რომ მაგრძნია, გულია
მწევერი,
მსაშმავს, რაც მაზრებია!

ეს შერთანი ქვეუანა
სახით და უმაღლესა:
შირველათ იმას გასწორავა,
გინც გულით-ნამსახურა!

შემთხვევითი

(დრამატული მწერალი).

მოჭედავს და შემდეგ საგვარეულოს
იგლოვს მას თვალო-მაჭრუადა;
დეკნულს დამარსავს პატივით
და დარის დიდ-გაცურუად.

მაგრამ მეტანის რაო? ეს წესი
მამუნობა მგონა:
ცოცხლების თვალის სეირი,
მათივე მოსაწონა!

სამარის კარზედ შემდებრება
გუდში ეს მოხება წენადა:
გარ თუ სივედალის შემდებ
ძეც გავხდე მამუნადა.

აკვე.

თუთლისიდამ თეორანს

(ტერილი მაჭმალიანელო ქართველთან)

შ ენ, დაუკინერთ მეგობარო ქმჩა, დღე-
უკრძალებას ადეკვეტ მენ წინა პრ-
თა სამშობლოს გურჯასტანის. როცა აქეთ გმოვემგზა-
ვე, შენი თხოვხა ის იუო, რომ სახდისსან წერილი

მამეწერა სოლომე აქაურს მხრეზე, მის აწმეო ავდო-
დიდებაზე. გარეა სანია მე გურჯასტანის დღე ქრისტი
გსცსოვრობ და ესლა კა შემიღაინ შენი თხოვხა მეტ
სრულო.

შენც ქარგად იცი, რომ როგორც წინად, ისრე ესდაც თბილისი აქარი დედა-ქალაქია და აქ უნდა მოიძინოს უკეთ გვარი საუნევე აქარი სალხისა, ამ სალხისას გონიერითა და ზერობითა ძალა. მეც ასე მეგონა და სწორედ ასეც არის. აქ, ამ დედა-ქალაქში თავი მოუყოა უკეთას, ქართველისის უკეთესს ნაწილს. მოსვლის უმაღლ, მე ამ დასას დაკუჭასლოვდი, შევისწავლე მისი სასიათი, მიმართულება, სულის და გულის დარღები, ერთის სიტევით უკეთეს იყოთ, როთაც კი სულდგმულობს ეს პატარა წრე და პატესა. და რომ გითხოვა, დადა შექმნები... ღმერთო ჩემთ, რას მოკეთლდი და თა კნახები! ასე სულით და სორცით დაცუმული და დაკრძომალი მოდგრება დასი მე გერწამომიდგენია. მე მეგონა რომ აქ ვიმოვიდი გისმე... მაგრამ არაარად მოვსტუკები.

ეს რადა არას? — მკითხამ შენ. აა რა არის, ჩემო მეგობარო.

ჯერ ისევ დაუუაწერ შამსონაში ერთი განათლებული ქართველი, შეტერმულს და პარაუში აღზღიული, მარწმუნებდა, რომ ესდა ქართველები ეკრობიულ განათლების გზას დაადგნენ, მათ უკეთ ეპრობაული შემოიღეს: სკოლა, ბანკი, გაზეთ-ურნალები, დაარსეს განათლების „სასოგადოება“ და სს. სს. მეც მეგონა რომ აქ, დედა-ქადაქში გართოინულს კნასამდი, მაგრამ შენი მტერი იყოს, რომ მე მწარედ მოვსტუკები... რეართალია, აქ ძევს ერთობელს შესვები, მაგრამ ამ ეკრობიულს სული და სასიათი კი აზიურა აქვს და მოწინავეს ანუ მოღვაწეს მტკაცებ დაუცვეს უკეთესი ის, რაც უსლის განათლების შეთვისებას, — საზოგადოებრივ, აპარატია, უსომთ მედიურობა და სს. ამ. სიახლები.

აგილოთ თუნდა მწერლობა, რომელ თაც თავი მოაქვთ აქარის ქართველებს. შედარებით აქ იმოდნა წიგნები იძებნება, რომ თეირასში საზოგათაც კერძა კნასვდით ამდენს. გაზეთება და უკრალებიც საგმოდ არაან. რაგომ რა? — ასეთი სისუსტე და გონებითი მცირებულია, როგორიც აქარის მწერლობას ეტერბა, მეჩებს საცოცხლებია არ შენახას. წიგნების ბეჭდებს ბაზრული სასახოთ მიუღია და ეს წმინდა სელობა და სურმის უაღგა აქ ერთხანიად მასხათ. აა ერთი მრავალთაგანიც: ამის წინად კლატა განტორ აბრაგუნები მოჰქმდება და სამმა აქარომა პოეტის დაქმენით შეამტეს ეს დარსეული გვაძი!!! სამმა პოეტმა... გესმის? აქ, ჩემო მეგობარო, უკეთს ქალამი აუღა სელში და კინც ჭიათუს, მას აქებს და ადიდებს. მთელი აქარი მწერლობა ქებადიდებას არ გასცილება, სულ ერთი ერთმანეთს აქება-დადებენ და თავასთ თავის დადება სომ აქ საუკეთესო ავად-მცოდლობად გადამცეულა. ლექსით შესმას კინდა სხივის... შენ გულში გაცინება, მაგრამ ნამდვილი

გა. სოლომინ ბოქენი რომ ცოცხალი უკუთლდებოდა კერძოვანი, იმისც კი გაიტაცისდა მწერლობას ტალღა და იქნება მეორე უკეთები „წაგნება“ შეეთხესა... ბაუგონიათ ამ დალოცვიდებს, რომ კაცის მოღვაწეობა უნდა დაფისტეს და ესენიც უწირო-მასწარ-დ უკეთს ლექსით იმპონენ და ძეგლს უგებენ.

მაგრამ აა გაგონისას, მეგობარო ჭამზა, კითომ უკეთები ასე იყოს. ერთი ერთმანეთის დანიდება-თრევასაც საკმარ ადგილი მოუხევია, შერს და შუღლს აქ ღრმად ფეხებიდ გაუდგეს. სადღაც გაუბონათ, რომ გაცის მოღვაწეობის განსილება საჭიროა და ეს განსილება, ანუ, როგორც აქ ემსანი, გრატიდა ბაზრულ ძრასგად გადაუჭრებათ. რაც აქ უკრნალ-გაზეობში ერთი ერთმანეთს ათრევენ და ჭიათუები, ისეთი აა გაგონილა რა. უკეთ გაზეთს-უკრნალს თოთო პირ მაინც ჭავას, რომლის მოვალეობას გაღანდებოს მოწინაღმდეგება, როცა უბრძანებენ...

გაზეთ-უკრნალებზე წარმოვსოთქვე სიტუა აქარი გაზეთ-უკრნალები მართლებულ რომ საკორელებება! უფლებო თვალები უკრნალი კავშირ-ლოგურ უკრნალებ გრძებულა და უკეთ თვის მაგიერ უოგელ წელს ერთ-ერთ გამოდის. თევ წელიწადედ გაუსდით და წელიწადი თვეებ! შენ, ჩემთ ჭამზა, ამას აა დააჯერებ, რადგანც იცა, რომ მანდაური «შემსაც» კი თავ-თავის დროზედ გამოდის, მაგრამ აქარ რედქციებში სსკა ქორონიკონი აქვთ მიღებული და გაღენწიდრაც აქ სსკა საირა, გაღრე მანდ — თეირანში. აქარი მოაწენე გაზეთაც „შემსა“ სსკა გაღენწიას მასდევს, თუმცა ნამდვილი კი რედქციას გეღელზე ჭადნდა. ასეთს დად დღესასწავლას, როგორც მაგ., ბაირამბაა, როდი სკეკვდება. მაშინაც კი დღესასწავლის, როცა მთელი სადხია. მუშაბას... ნეტავი შენის თვალით გაჩეხა!... სასაცილო ამბავი დაემართა ამ მორწმუნე «შემსა». საჭმე ის არის, რომ ამის წინად ეპევი შეატენეს გათომ ეს დალოცვილი და გურისეული მქადაგებული იმ. ს არა ჭედებულებს, რაც საჭიროა და სასარგებლო სალსისათვის. რართადი. გითხოვა, მე ვერ გამოგიარეთ ამასც იმედს არა გერგება, იმიტომ რომ «შემსა» ფრიად დამსახურებულია და სამსახურში ჭალაცც კი გამოკერა (ასეთს ავადმუოთობის, როგორიც ბუსილია, ვიდა დასდევს!).

ამ უამდე, მეგობარი ჭამზა, მაპატივე, რომ დაწერილებით არის გწერ აქარობაზედ. შეძლევისათვის იყოს. გადევ ბევრი რომ მაქს სათქმელი, ბევრი, მარავ ბევრი, მაგრამ ერთი რამ კი ესლავე უნდა მოპწერო, გული აა მათგენს.

დალოცვილ თბილისელ გურჯების, როგორც კსოჭვა, დაწერებიათ ბანები, სკოლა და საზოგადოება განათლების

გასაკორცელებლად. აურ ამოდენი სანაა აქა გსცხოვობდა
და არ კიცი—რა მდგრმირეობაში არაან ეს დაწესებულე-
ბანი. მე კიდევ არა ფერი, თათონ გურჯებაც არა
იციას რა. რა ტომ? იკითხამ შენ.—იმიტომ, ჩემო ჭა-
ზა, რომ აქაური მოღვაწენი სხვა ჯურიანი არაან. ბან-
გში, სკოლაში, „საზოგადოებაშიც“—ესენი გაჩსირუ-
ლენ და უურნალ გაზეთებიც სომ ამათ სკოლშ. ა. ს.მ-
დვილს არას დასწურებს და თუნდაც რომ სურვილი ჭჭო-
დეო, როგორ შეიძლება გაცი თავის-თავის მასჯული იურა?!

სხვანი კა სელ-ფეხ შეკრული სხედან და ერთი ერთ-

მანეთს ეკითხებან: თა იცი ამაზედ და იმასც და მანეთს ეკი-
რ:ც შენაო. მოდი და ნუ გაგეცინება! ერთი მეტა—სა-
ზოგადოებას უკეთებერთ თათონ უგდია სელში და რაც
უნდა იმას შერება! ეპრომაში ამას ღლივანის ექსი-
ან; ბანდ, სპასერში—სატრაპობას, სახლებას. აქ არც
გინდა დაარწევა,—თუ გინდა ღლივარსა, თუნდა-სატრა-
პობა,—ორავე ერთი იქნება. მძიდღიათ, ჩემო ჭამხა.

შენი მოლა ბაშინ პალაცრან ღლლო.

თბილისი

9 ენკენისავეს.

ლ ე ბ ე ნ დ ა

(შემდეგა *) .

V.

 ლურიცხელი მუეთ უნახავსა
შემავლები და უდიოდა,
გინც გამოსცნობდა მის გამოცნას
იგი შეუღლეთ მას გაჭირებოდა.
ბეკრი იშროებს, ითვალისწინებს
იმ საიდუმლოს გამოცნობაზე,
მაგრამ კერარა გერ გაიგეს რა
შესაბამისი მის თაობაზე.
მეფისა შვალია და მთავრებისა
ათასობითი მისტრატოდენ.
სთხოვდენ მას სელსა... სოლო ურით
გულ-დაწუკეტილი უკუკიდოდენ.
ბეკრი მის დარდით, მის სიუკრულით
ავად გამსდარი ღოვინს ხაგრძა;
ბეკრმაც კერ უძლო გულის ჭრილობას
და დარდისაგან სელი გაგრძა.
ჭრითხეს მეტხავებს და მეცნიერებს,
გარსგვლაკო-მჰიცხელოც მოისმარებდენ,
სოლო გარგებით იმ გამოცნას
ჭაზრს დაფრულსა გერ შეგნებდენ.
კარე წელი-წელს რიგ ზედ მისდევდა;
დრო მიდიოდა დაუბრუნებდედ.
მუეთ უნახავი მშეგნაერ გოშემ
სცოვებდა წენარად და უდარდებდა.

VI.

დამეა. ქალი თვის ოთხში ზის;
გარდაჭერლია მშვიდ ღცნებებია.
ცხადედ სხესს, რომ ჭერეთ ეს ტური
არ შეგურიათ უმგებან გნებებია.
მას მაღალ შებლზე არ გაუხასავს
ჭერეთ ზოლები დარდისანდას;

მოღად მ.სი სახე და საზა ჭრება
ცხადედ გვიმტებიცებს მის ჭალწულობას.
იმას სენაცია განასაოდებდა
შცსო დამპრი ძვირ-ღარებული
და ამა დამპრის მკრთალი სათება
იატაბუდა. იყო მორწული,
ას გეღღებზედ ძვირივას სადებს,
ჭრელ საჭირებებსა ესვნებოდა,
ას იქიდამა უკუკატენილი
თვითონ შეტრანსა დადნებოდა.
გინ არ შეუცვლის იმ სივის თვის ბეჭა,
რომ იმის საცვლად ქალს ემსახუროს,
ოღონდ სახიდისან მის ბროლის მკრდნე—
ამბორით სელი დატებანუროს?
გინ არ შესწირავს მს თვით სამოთხეს
შეცდი საცოცესლის სატბოებებას?
გინ დაგვაჯერებს, რომ ამ გვარს სელი
ენდებოდეს ნეტარებებას?..

VII.

გეგლუცსა ჭდობა უკავე მოსწერდა:
ატაბს სტეპნის საზა იქნებით.
რეგორც რომ მტრედი ეპრე და გოგა,
გრძნობა დამტებრი სიამოგებით.
სწორედ იმ დროსა, იმ განცხოვება
გილცა გარჩე ერაგუნება.
ქალის ოცნებით გატაცებულის
გული ატაბდა... წამით შეკრობა.
ეგი უნდა იყოს? თუ არ ჭაბუკი
*ჩემის სელისა გვლევად მძინელი?—
*გერ გამოცნობას, გამოცნასა,
სჭობას, რომ დაბრუნებეს ისე სულელი;
*თორემ მე კიცი, როგორც სხევების
*ღა დარჩება იმასაც სასა;

*) ისილე „ოური“ № 2.

«მაგრამ რას ფაშით, რა ფიქრება,
«ადამი მეწადა კალაცა გდასა».
ქსრე მის ტვირში ჭერ განურევნელშა
ჭარები იყენებ მიმორეული.
თაქ მოყრება და თამათა
გარებს გააღის დამშვიდებული.
დად! გდასა. ქალს არ ატევებს
შორს გამჭვერელი ჭარი, გონება.
არ უკადრისობს, გლასის პატიქებს,
კმაყოფილია — არ ეზიზდება.

VIII.

— გთხოვ შემოძრენდე ჩემი ჭერის ქვეშ;
შეთილი იყოს შენი სტუმრება.
ბრძანე კინა სარ, ან რას თხოულობ,
ან რით გმიწა უბედურობა.
ჭერეთ დაბრძანდი და მოისენე,
მერე სთვი რა ერს ეგუთვნებოდი?
რა მსრუთელი სარ, ბედს რად უჩივი,

ანუ რა ღმერთია ეკედრებოდები? და და
— რად გინდა ჩემი შენ კინაობა?
მე კარ ლაზიდი, კარ მათხოვარა;
დავიარები კიდის გადემდე
უთვისტომოთა, ღმერთის ამარა.
ესრე უმიზნოდ ჰეთუნდ გეორევი.
აქ მოგვედ ბედის გამოსაცდებლად;
უდირთო გაცი კარ. სული მიკაცი
ეშმას უგუნით დასაფლობელად!
სოჭვი გამოცანა, აგებ ჩემს ბედია
არ მოგვმულდი და გეპრალებოდე!
— შენი ნება. მაგრამ რას ამბობ?
ნეტავ უბრძალდ არ ისჯეოდე:
«სდგას ტაძარი და ღვთება
„იმ ტაძარის საღმროთს თხოულობს,
„და ეს გერმი თავებანისტცემთ
„აღურიცხველად ჭირულობს.

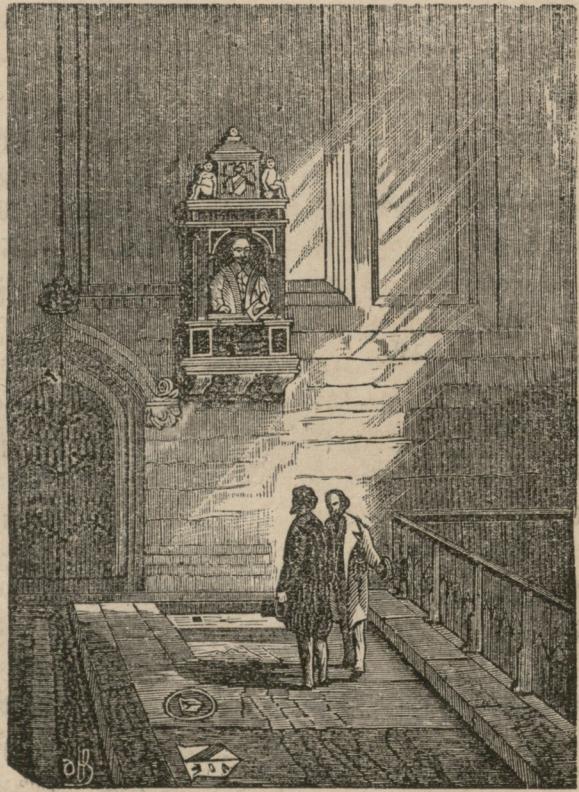
ალისტენელი.

(შემდეგი იქნება).

ნაწყვეტ-ნაწყვეტი

Bაღგა შემოდგომა. გრი
ლმა დედამიწის მკერ-
დზე ნავარდი იწყო,
მწვანე ევლს ფერი ეცვალა, მცე-
ნარებმა ავათმყოფიერ უძლუ-
რი თავები ჩაპიდეს და მათმა სი-
ცოცხლის ძარლებმა შესწევიტეს
ფერება.

შემოდგომა ერთსა და იმავე
დროს სამხიარულოც არის და
სამწუხაროც. სამხიარულო იმა-
თია, რომ კეკლუცი სანახება,
უხვი, მდიდარი და პურ-მარტი-
ანია; მაგრამ მის სიმღიდეება და
სიკეულუცეს რაღაც მწუხარება
და სევდიანობა თან მოსდექს;
გული გეუბნება, რომ ეს სიმღი-
დრე, რომლითაც ახლა ბუნება
ასე უხვად არის დატეირობული,
ჩეარა შეიმუშარებაო, ფრინველები
წაელენ, მცენარეები დასჭირება,
ფოთლები ჩამოსცივიან, საქონელი საძოვარზე ველარ
გავა, ტყე და ველი გატიტლება და შემოდგომის
ქარიზმალი უფრო მკაცრად შექმნისო ღმულს, ქვე-
ყნა ჭმუნვარებას მიეცემაო.

შექმნის საფლავი

სეზე ამოქრილი გ. ტატიშვილისაგან.

სასულიერო სასწავლებლისაკენ მიეზურება, იქ მასწა-
ვლებლის წინ მუხლი მოუღრევია შავებში გახვეულს
მოხუც დედას და ვეღდრება მისი შვილის სკოლაში
მიღებას, აქ ჰედავ მტირალე ყმაწეილს, რომელსაც

„ეგზამენა“ კარგათ დაუჭერია, მაგრამ „უფაქან ციონ ბის“ გამო არ მოუღიათ, აგრე მისი პატრიონი ქვითინ გბს და სხ. და სხ.

უცქერი ამ საცოდაობას, უცქერი შევჩს ანაზედ უარესებ და გული გილონ დება. გინდა მოშორდე ამ ალაგს და გაემგზავრო შირს საღმე, საოცნებო შეჩისაკენ. აიღულებ გულს, შემთიკრებ გონებას და ფიქრებით მაჲურინავ შარს! მიჲურინავ ჩვენი ქვეყნის იმ ერთი კუთხისაკენ, რომელიც ბუნებას დაუწესებია მშვენიერების გამამსახველად, სინაზისა და სილამაზის იღეალად. იქ გული გაგებადრება, გონება შეინაგრძლებს, სისხლი განცხოვლებულად დუღილს შექმნის, ოცნება ფრთას გაშლის, გრძნობანი აიგძნებინ და წამიერად მაინც იგრძნობ ქვეყნიურ სიტებოებას. თეალ წინ გახატება ზურმუხტის ფერად გაშლილი მინდვრები და მათზედ-ქალწულიერით ნაზად მორთული კორდები. პდიხარ მაღლა, მაღლა და თან და თან უახლოვდები მწვანე ხავერდით შემოსილ საოცნებო მთის მწვერვალს... მს არის ბომბორი! სდეიხარ მის წვეროზედ; წინ გეშლება ორი მხარე, ორი მდემი: გარეშე და შიგნი მახეთი. იქ, აღმოსავლეთისაკენ, ჯგუფ-ჯგუფად ამართულ მთებს მძლეველი მკერდით აუპიათ ჰაერი და ზეცას წვერით მიბჯენას უპირებენ. მათ კალთოვბზედ მარგალიტებით ცვიგიან მათი მკერდიდამე აღმონახეფი წყაროების ზეირთები. შორს, ქვემოთ, ხელის გულივით გაშლილი ბლაზის ველი თითქოს ზღვათ გადაქცეულაო. მის მკერდზედ სქელი ღრუბლის გუნდები იხვევიან და ნებივრობენ, როგორც მღელვარე ოკეანეს ტალღები. ბურუსში თეთრად გამოსჭირს ბუმბერაზი ბლავერდი; მისი გულბანდი ქაეკასიონის მწვერვალებს გასწორებია. იქ, მის ქვემოთ, აღლაზანი მორცხულად მიიპარება მიწაში, ზემოთ, მარჯვნივ, შენი გონების თვალი შეამჩნევს პარარა კორდს, მაზედ მეფე ირაკლის გალავანს, იქ გაშენებულია ნაზი წალკოტი თელავი, მას ზემოთ...

ჰო თელავზედ გამახსენდა:

ამას წინათ ორი ჩემი ნაცრობი თელავის პატარა სასეირნო ბაღში ერთმანეთს შეხვდენ. ნეტავი საიდამ უნდა წარმომდგარიყოს სახელი „თელავი“, ჰკითხა პირველმა.

საიდამ და ორი სომხური სიტყვების „თე ლავ“ ისგანაუ—უპასუხა მეორემ.

სტუკიო — უთხრა პირველმავე — აგრე კი არა, აქ ქველად თელ-ნარის ტუე ყოფილა, ის გაუკაუეთ და ნატყუერისათვის თელავი დაურქმევიათო. არ დაეთანხმა მეორე და გამართეს ერთი დავი-დარაბა. ბოლოს დანაძლევდენ: ვინც წაგოს ჭანდარ ქვეშ სადილი გამართოს. ამ დროს მათ მახლობლად გამო-

გიარე, ნაცრობები მომცეივდენ და სადაც ასახის წარმომადგენერალი წარმომადგენერალი ასენა მთხოვეს. რაღაც ბელზედ რამოდენიმე ფლის წერტილი ეს საგანი ერთმა მოხუცებულმა ამისნა და თამაბად ვუთხარი ნაცრობებს: თქვენ თარივე სცენებით; „თელავი“ წარმოსდგა ორის შეერთებულის ქართულის სიტყვებიდამა-თქო: „მხელი“ და „ჰავა“. პირველად «მთელ-ჰავიანს» უძახოდენ და შემდეგ «თელავად» გადაუცვლიათ-მეორი. ნაცრობები დამეთანხმებ და გადასწყიტეს მეორე დღისათვის სანახევრო ფასით საღილი გაემართათ ჭანდარის ქვეშ. მკითხეს, ესი ისურვებ რომ მოგიწყიოთ შესაქცევადო? მე უპასუხე:

მომიწვიერ წვერისანი,
ნებარი და ქავრლივი,
ბასილ ბეგი და გნია,
მცბიერების ქუქ-მაჭივი,
და ის თქვენი გვდურ-სინუშ,
ხსოს შესმანი სკლივა-მეთქი.

მეორე დღეს სხენებული პირები ჭანდარ ქვეშ ვისხედით და კახურს შევექცეოდით. პუდურ-ხანუმი გვაკლდა, არ გვეწვია. შეუ სმაში რომ შევეღით, ცოტა მიესდუმდით; ამბობდენ: ანგელოზმა ჩამოიარაო, მაგრამ თქვენს მტერს ამისთანა ანგელოზი! უცრათ შორიდამ თარის ხმა შემოგვესმა, მოკრიალე სიმებს ვიღაცა ასე დამლერდა:

ამიდუღდი ბრაზით გულო,
იასაკე შესმი ენა,
რომ შევიძლო გუსლიანად
ბოროტების გულში კენა.

და შეც, თარო, სამარადოდ
ამ ჩემს მექრდში ცეცხლი ანთე,
გეოილს წელული გაუუზნე,
ბოროტების გული დაუმანთე და სხ.

ამ ხმის მსმენელებს ნაცრის ფერი გადაედვათ; პირში ლუქმა შეაშეშდათ საწყალ მოქეიფებს, არ იცოდენ რა ექნათ. პირველად წვერისანი წამოხტა: „ვუშველო თაესაო“, დაიძახა და შინისაკენ მოჰკურ-ცხლა, მაგრამ გვიანდა იყო. მეთარემ შეამჩნია, გამოუდგა, მოეწია და სახლის კარებაძი ამ სიმღერით მიჲუცებოდა წვერისანს:

გინ არ იცნობს :მ იუდას,
ბოროტების გოდორ-გუდას,
სელით მდბალს, ენით მცბიერს,
შესმისა და გულ-მრუდას!

ქრისტეს ჯვარის სელში მჟერი,
სკულისაკე არის მტერი,

მაგრამ ჭიათუას თბა ჭიათა
და თხასაკით გქელი წევრი.

აქეს ნაცარცვი მანათები
და შეისა მისგან ფრთები,
ჭიებულშიც ბლომათ უქეს
საბეზდარი ბარათები.

ისე სჭირის და ისე დიდობის,
რომ თვით ღმერთსაც არ დაინდობს,
ქეშემრომობის, როგორც გევლი,
მმას უცნებს და დას არ ძიდობს.

სშირად უშეკეს გულიდამ შესმს
და სხივის წმინდა გზაზე ასხამს,
და იხარებს, როცა თავის
შევ საქმის ნაუღის ნახამს.

ნე ენდობით ამ იუდის,
ბოროტების გოდორ-გუდას,
სულით მდაბალს, ენით მცირებს,
შესმანის და გულ-ცუდას.

ზეეგონა, მეთარე იმ ერთს მსხვერპლს იქმარებს
და ჩეენ თავს დაგვანებებსო; ეს ზარალი არაფრად შევიმ-
წნიეთ და ისე სმას შეეუდექით, მაგრამ ხელ-ახლა გვე-
წყია უბედურება: ჩეენსენ გამობრუნებულ მა მეთა-
რემ ისევ დასძახა თარჩედ:

აქ ერთი ვინმე სტრიოდა:
თვით წავისდინე საჭმეო,
ბატონობასთან უფლობაც
შა დავიჩემე აქ მეო.

მაგრამ შემიტუკეს და მეტრად
მათრასი გადმიჭირებო,
ბატონობაც კი წამართვეს,
ამიგდეს, ამისირესო.

ბრძანებდობისა ჩეეული,
გამიწუერი, აკსტი-დავსტიო,
დაგჭირებული მედი სახელი
და ზარაფხანის ტაძრიო.

ამ ხემა სრულია გააგიფა ვანია მცბიერების კუჭ-
ჭავიკი. მეთარეს მოახლოვებასთანავე ყველანი გაქცე-
ვას ააირებდენ, მაგრამ ის გვამხნევებდა: საით მი-
დიხართ, თქვე ლაქრებო, როგორ უნდა შეგვაშინოს
ამდენი ხალხი ერთმა კატარი? დაპყიელა ვანიელამ,
დაიმკლავა და შეხედა მეთარეს: აბა აქეთ მოიწიო, შე
გესლიანო, შენა! ვინა გვონიგარ მე შენ? მთელი
ქეეგონა ჩემი მაქებარი და შემწე არისო. როგორა ჰბე-
დავ, ჩემზე ხმის ამოღებასაო! — უყვიროდა მომღერალს,

მაგრამ მეთარე არ შეუშინდა. მათი დაცულებული ჭიათუ-
დახედა ვანიას და გაჰკრა სიმებს: ბირზეიოიოეა

შებით არ მოგემატება
თოც საგანე, არც სიგძეო.
და მთ დიდობ, რომ შინა გუას
ასეული და ნასი *) მეო.

მაგრამ მე სომ გარგად ვაცნობ
იმ შენს ძეს და ასეულსათ:
ორნივ ემსახურებიან
ეშმაჭება და ავ-სულსათ.

გაცას გაცად გამოაჩენს
გაცური გზა და სიღიო,
და არა სმა დაცივით
როსკის-ულად ნაერდიო.

და თუ რომ წინ არ მიგიმდგინა
საქმე ჭიათულიო,
გერ გაშეკელის შენი ნასი
ძის ერთეული ვირულიო.

ვანიას თვეთეული ეს სიტყვა გულს უკუწავდა.
ბოლოს ვეღარ გაუძლო, გამოისკვნა კუდი და მოა-
კურცხლა შინისაკვნ. მეთარეს უნდოდა გამოსდგომო-
და უკან, მაგრამ დაინახა რომ ნუბარ-აღა და პი-
კოლიკაცი იპარებიან. პიკოლიკაცი კიდევ გაასწრო, მა-
გრამ ნუბარი მუცენი და ფაშეიანი კაცია, სიარული
უჭირს. მიმავალს მეთარე წამოეწია და უწყალოდ
ჩაძახა:

ას ჩენი ადა-ნებარი
გვეუს სინიდისთან უბარი
და ამ ჩენებთან სომ დიდის
ნით არის წასხესუბარი.

მისოვის უკელ-დღე შზათ არი
დაზ-დაზ-ხონგურა და თარი,
და გერდნედ წამოწოლილი
ასე დამდერის თათარი:

ვინც მინდა იმას მოვალეენ,
ვინც არა — აკსტირებო,
და როცა კნასავ წაჭუელს
უგრო ფეს დაკაჭირებო.

დედ-მამის შეილიც შენა სარ,
ერად ნებარი-ფაშაო!
გაიძეერულად მოქმედობ,
დაჭარი: «კაშა! კაშა!

*) ნასი — არა კეთილი. ი. საბა-სულ. ორბელ. ლექსი-
კონი და ჩებინა შეილისა.

როცა ნუბარმა თავის ეპოში შეაღწია, მაშინ გული მორცა, მეთარეს მუქრება დაუწყო, მაგრამ იმის პასუხად ჩვენსკენვე დაბრუნებულმა მეთარემ ერთიც აე შესძახა ნუბარს:

შენ გთარება გაგოლივით,
გაიძევთა და ხელივით,
მარტი იმასაც მოაძვრება
ოდესმე კუდის რაგით.

საშინლათ ფთხალია ბასილია! ოლონდ მუშტე
კი ნუ უტერებ და რა საშინელი გინებაც უნდა იყოს, გადაჰყლაპავს, ყოვლისუერს დაიითმობს. ამ მეთარე-
სი მარტი იმას ჯოჯოხეთზე უფრო ეშინია. მი-
ნამ მღერალი ნუბარ-ალას გაშორდებოდა, ბასილიკამ
წერილი ბილიკით გაპარეა გაიძრახა, მაგრამ შესცდა,

ვერ დაემალა მტრის გამჭრიას თვალებს, წერილი ჩირი მას მეთარე და შიგ უურებში ჩასძახა:

მომეუების უარ-მულივებს
ზეცა გრისხავს უველგანაო
და წევის ძეგლს სამარცხევინოდ
აგაშენებს ქვეყანაო.

შენი შვალი შენს საფლავზედ
მამოველის წევითაო
და შეგრისხავს, ბრაზ-მოს-ული
შენის შავის ქცევითაო

გეტევის: გაჭერი ბიწიერო,
უნამუსო მშობელოვაო,
მუდმივ ზიზღით სასსენებო,
ჩვენო დამამსობეჭოვო.

ცახელი.

ჩვენებული აშენი

◆◆ სხვათა უორის, ერთი მავნებელი მოვლინება არის ჩვენში; ზოგიერთი ბატონება, რომელთაც არც მომზადება აქვთ და არც იმდენი გონება უქცევათ, ისეთ რამების ჰყიდებენ ხელს, რომ მათი გამბედაობა და თავსეღლია სწორეთ გასაკვირვალია. ამ გვართაგანი არის უფალი ზექარი ჭრინაძე, რომელიც ისე ნა-
ვარდოს საჭიროებული აპარეზზედ, თოთქ მისი იყოს ბურ-
ოში და მავდანი. დრო არის რომ აეკრძალოს ამითანა პირებს უფლება ისკრონის დამასინჯების და ლიტერატურის გაუგრ-
ნებისა. მაგალითად, ავღოთ გრიდ „შეიკის“ თხზულება, ჭიჭი-
ნაძისაგან დაპეტრილი მისივე წინასიცუვაობით. რა უთქვაშ? რა მოუჩახაგა? რა წინასიცუვაობა დაუწერია? ჩვენს ძეგლ ხალხ-
ზედ, მეჯებზედ და დარბაისლებზედ ისეთ რამებს მოგვით-
ხროს, თოთქის ისნინ ბოშების (ციგნების) გუნდი ყოფილიყონ
და მათი ქალები, როგორც საუკარლები, სხვა-და-სხვა მოქეთე
ბიჭებს ებურობავებითთ. — მაგრამ ეცვია, რომ ჩვენი ძეგლ-ქრი-
სტოლების უსრალოდ და უმიგანოდ შეერაცხების უქახებ ბ. ზ.
ჭიჭინაძე რაღაც სნეულებას შეუპყრია.

თვითონ გამოცემაც „შეიკისა“ ცურცულია; გაფუჭებულის
ენით, ზოგიერთი ლექსები სხვებისაც გამოურევა. და ბესიკის ჰერნებია. — თვითი ბესიკის ლექსებიც გადასხვაფერებულათ დაუ-
ბეჭდია, ზოგისათვის ბევრი რამ დაუკლია, მაგალითად „ასპინ-
ძის ომი“ სრულად არ არის დაპეტრილი და საზოგადოთაც
ბესიკის მშერლება ისეთი უსარგებლო რამ არის, რომ იმაჭე
დროს დაკარგვა შეცდომაა. —

◆◆ ამ დღეებში ჩვენ მოგეიტანება ძეგლი ქართული გა-
ხეთა 1819 წლის ზედ-წარწერით. ქადაღდი მეტად და-
ძელებულია და არ ატევა რედაქტორისა და გამომცე-
მდის გარი. განხევში აბნეულ-და-ბნეულია სხვა-და-სხვა
წვრილმანია ამბები. ზოგი: ამბების ჩენი გაზეობის ფურ-
ცლებზე გადმოკეტდავთ ამ ძეგლი გაზეობაში.

გაზეთი ასე იწყება:

საქართველოს გაზეთი.

ნოემბრის ს დღესა ჩეით წელს თფილისძი.

No. 36.

გამოცსადებანი.

ქართულის გაზეთის გამომცემი გალად თვისად ჭრა-
ცხვენ, რათა წინასწარ აცნობონ უპატიულებულებსა საზოგადო-
ობასა, რომელ გამოცემა ესრეთისა გაზეთისა განგრძების
მომავალსაცა ჩეკ წელს. მას შინა შატერილ იქმნებიან
თვითი იგივე მუხლი, რომელიცაც მოხსენებულ იყენენ გამო-
ცხადებასა შინა დაპეტრილსა უწინარებ ამისა შემოღებისათვის
აქა გაზეთის ბეჭდებისა.

გაზეთი ეს გამოცემულ-იქმნება ათას რვაასოც და
ერთის წლის იანვრის პირველს რიცხვადმდე, თვითონ კვირაში
თვითონ დაბეჭდილი ფურცელი.

მოსაწერი ფასი დანიშნულ-არს საქამად ზომიერი
სრულიადის გაზეთს აქ თბილისსა შინა გამოცემისათვის სამი
რებლი თეთრი ფერი და სხვათა ქალაქთა და აღგილთა მცრო-
ვერები წარსაგზავნელად მათდამი გზულობისა ამის მისცემი ერთ-
სა აპაზის სრულის დროსათვის. ამისთვის, რომელ წარსულ-
სა შინა წელს გაზეთისა ამის ვიწული გამოცემად მარტის თვე-
ში, და ამ იწყება გამოცემა მისი პირველის იანვრის რიცხვით-
გან; და მაშ წარსულის წლისაზედ მოემაცება ათი ფურცელი
და იქმნება არღა რომოც, არამედ რომოც და ათი ფურცელი
საკუთართა შემთხვევასა შინა მომაცებათანა. —

დადასტური და გამომცემელი გ. აბაშიძე.

З А Б У І С Л О В А Б

საერგელ-გვირაო ლიტერატურული და მხატვრობითი განეთი

„ОДАТИРО“

Зამთაცემა 1885 წ. ენგნისთვიდამ ქ. თბილისში. გარდა პირ-და-პირი თავის დანაშაულების, ე. ი. ადგილობრივი ოქარების (განსაკუთრებით ქართული) მდგრმარების დაწყიდებით დაწყიდების, «თეატრი», ჩვენ დატერატურასაც თვალს ადგნებს. დრო გამოშესძინათ «თეატრ»-ში მკითხველი ნახავს მოთხოვდებს, დაქმადებს და ბევრს სხვა-და-სხვა, ჩვენი მგითხველთათვის, საუფასდღებო ამბებს.

ჩვენ დატერატურაში გამოხენილ მოღვაწეთ „თეატრ“-ს დღულებებს თავითხოო მონაწილეობა.

«თეატრი» გამოვა გვირაში ერთხელ. კვირაობით. ფასი «თეატრი»-სა: წლით როგორც ქალაქის, აგრეთვე გარეულ სელის მომწერთათვის დარს ხუთი (5) მანეთი, ნახევრს წლით—სამი (3) მანეთი. ცალკე ნომერი დარს სამი შაშრი.

სელის მოწერა მიღება: თბილისში «თეატრი»-ს რედაქციაში და გრიგ. ჩარგვანის წიგნის მაღაზიაში აუთასში—მმ. ჭილაძების წიგნის მაღაზიაში. გარეულ მცხვიცებთათვის დაწეს: Тифლის, რედაქცია „Театръ“.

გაგრძელდება ხელის მოწერა განეთ
„თბილისის განცხადა

დებაზე“ ბარიატინსკის ქ. ბელოის-
სეულ როგოროვის ხახლში.

კ. ჩარგვანის წიგნის მაღაზიაში ისეიდება

ლ ე პ ს ხ ი

თქმული ბეჭარის (ბეჭარის) გაბაშვილისაბან.
ვასი 30 პპ.

Продолжается подписка на 1885 годъ

ГАЗЕТА А. ГАТЦУКА.

Иллюстрированная, политическая, литературная, ремесленная. Премия 1885 г. 1) Крестный календарь на 1886 годъ на веленновой бумагѣ. 2) Повести и романы. 3) Иллюстрированные драмы Шекспира.

Цѣна на годъ съ доставкою и пересилкою—5 руб.
на $\frac{1}{2}$ года —————— 3 руб.

Адресъ: Москва, Никитский бульваръ, д.
Гатцукъ. (3—3).

Дозволено Цензурою Тифлисъ, 1885 г. 15 сентября.

Тип. на Лорись-Мелик. ул. д. зубалова. სერ. გრ. ჩარგვანის.

8 հ. Ի Ա Խ Յ Յ Ո Բ Ո Ե
մահուլո ֆիզիս ալակաչո ուսպան
ქարտուլո մամբազո ակայօն,
շեք. ալ. առկանաչափութան.

գաս 1 մ.ն.

ქարտուլո անձանո զանցածնեց
զաւ արտո աճառո.

Продолжается подписка на 1885 годъ

ИЛЛЮСТРИРОВАННЫЙ

на $\frac{1}{2}$ года
съ достав. 3р.
и пересил.

МРЬ.

на годъ
съ дост.
и перес. 5 р.

БОЛЬШОЙ ЕЖЕНЕДЪЛЬНЫЙ ЖУРНАЛЪ

Новые подписчики получать журналъ съ 1-го №.

Въ теченіи года выдается: 1) 52 иллюстрированныхъ №№ журнала; 2) „Еженедѣльные литературные приложения“; 3) „Художественные приложения“; 4) „Новѣйшая моды“ и 5) главная премия „Живописный Альманахъ“.

Желающіе ознакомиться съ журналомъ могутъ получить одинъ № за 2 семикопѣчныхъ марки. Адр. редакції Спб. Невскій пр. № 76. (3—3)